

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012. Цей переклад було здійснено за підтримки Трастового фонду з прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не накладає правових зобов'язань на Суд. Для більш детальної інформації, прохання ознайомитись із положенням про авторські права в кінці цього документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Інформаційна довідка про судову практику ЄСПЛ № 120

Лютий 2009 року

Сергей Золотухін (Sergey Zolotoukhine) проти Росії – 14939/03

Ухвала 10.2.2009 [ВП]

Стаття 4 Протоколу №7

Право не бути засудженим чи покараним двічі

Адміністративне покарання за “незначні порушення громадського порядку”, після якого мало місце кримінальне переслідування за “порушення громадського порядку” стосовно тих самих фактів: *порушення*

Стосовно фактів : В січні 2002 року заявник був затриманий за те, що привів свою подругу до розташування військового гарнізону без належного дозволу, та був доставлений до поліційного відділку. Згідно рапорту поліції, заявник, який перебував у нетверезому стані, вів себе нахабно, вживав непристойні вислови та намагався втекти. Того самого дня, рішенням районного суду заявника було визнано винним в нанесенні образ посадовій особі та порушенні громадського порядку невдовзі після його доставки до поліційного відділку. Його було засуджено до трьох діб арешту за «незначні порушення громадського порядку» на підставі статті 158 кодексу адміністративних правопорушень. Згодом, проти заявника було порушено кримінальне переслідування стосовно тих самих подій. Його було звинувачено в «порушенні громадського порядку», яке карається статтею 213 кримінального кодексу, за нанесення образ працівникам поліції та порушення громадського порядку з моменту його доставки до поліційного відділку. Крім того, на підставі статті 319 кримінального кодексу, його було звинувачено в нанесенні образ посадовій особі за лайку на адресу майора, який

складав рапорт про адміністративне правопорушення, та, на підставі статті 318 кримінального кодексу, в погрозах застосування насильства до посадової особи за погрози вбити майора під час його перевезення автомобілем до районного управління поліції. В грудні 2002 року той самий районний суд визнав заявника винним в правопорушеннях, що караються статтями 318 та 319 кримінального кодексу, водночас звільнивши від відповідальності за правопорушення, передбачені статтею 213 кримінального кодексу на тій підставі, що провину не було доведено згідно з критерієм достатності доказів.

Стосовно права: В ухвалі від 7 червня 2007 року, палата одноголосно дійшла висновку, що мало місце порушення статті 4 Протоколу №7. На прохання уряду, справу було направлено на розгляд Великої Палати. Щодо наявності «звинувачення в кримінальній справі» в сенсі цього правового положення, Велика Палата, як і палата, вважає, що процедура, яку від початку було застосовано до заявника, хоча й кваліфікується як адміністративна у внутрішньому праві, мусить розглядатися як кримінальна з точки зору природи правопорушення, що визначається як «незначні порушення громадського порядку», та серйозності застосованого покарання. З питання ідентичності правопорушень, Судом в минулому вживались різні підходи, які робили наголос або на ідентичності фактів, незалежно від їх правової кваліфікації; або на правовій кваліфікації, виходячи з принципу, що ті самі факти можуть кваліфікуватися як різні правопорушення; або на пошуку суттєвих ознак, які є спільними для двох правопорушень. Вважаючи, що така різноманітність в підходах є джерелом правової невизначеності, яка є несумісною із основоположним правом, що гарантується статтею 4 Протоколу №7, Суд вирішив зробити уточнення стосовно того, яке поняття належить вкладати у вислів «те саме правопорушення» в сенсі Конвенції. Проаналізувавши розуміння, в якому право не бути судимим та покараним двічі подається в інших міжнародних інструментах, таких як Міжнародний пакт про цивільні та політичні права, прийнятий Організацією Об'єднаних Націй, Хартія основоположних прав Європейського Союзу та Американська конвенція про права людини, Суд вважає, що стаття 4 Протоколу №7 мусить сприйматись в тому сенсі, що вона забороняє переслідувати чи судити одну особу за друге правопорушення, якщо останнє походить з тих самих фактів або фактів, що "по суті" є такими ж, як і ті, по яких мало місце перше правопорушення. Ця гарантія вступає в дію, коли розпочато нове переслідування, а попереднє рішення про виправдання чи засудження вже набрало законної сили. В цій конкретній справі, жодних питань не виникає з точки зору статті 4 Протоколу №7 стосовно переслідувань, які було розпочато на підставі статей 319 та 318 кримінального кодексу, оскільки звинувачення по факту поведінки заявника відносно майора були висунуті в перший та єдиний раз в рамках кримінальної процедури. Втім, інакшою є ситуація із фактами порушення громадського порядку, за які заявник був спочатку засуджений в рамках адміністративної процедури на підставі статті 158 кодексу про адміністративні правопорушення, а згодом зазнав переслідувань за статтею 213 кримінального кодексу. Суд вважає, що факти, які лежать у витоках адміністративної та кримінальної процедур, які було порушено проти заявника, відрізняються лише

одним елементом, а саме, погрозою насильства на адресу поліцейського, а отже мусять розглядатися як ідентичні по суті. Стосовно того, чи мало місце повторне переслідування, Суд, як і палата, вважає, що засудження до трьох діб арешту в рамках "адміністративної" процедури має розглядатись як остаточне рішення. Він відзначає, крім того, що той факт, що заявник був звільнений від відповідальності в рамках кримінальної процедури, не змінює нічого в його твердженнях про те, що він зазнав подвійного переслідування за одне й те саме правопорушення. Суд підкреслює, що стаття 4 Протоколу №7 містить в собі три окремі гарантії і передбачає, що ніхто не може 1) зазнавати переслідувань 2) бути судимим 3) бути покараним двічі по тих самих фактах. З іншого боку, звільнення від відповідальності не звільнило заявника від статусу жертви, оскільки воно ґрунтувалося лише на недостатності доказів звинувачення. Нічого не вказує на те, що російські владні органи визнали на тій чи іншій стадії процедури, що принцип *non bis in idem* було порушено. В підсумку, Суд вважає, що переслідування, які було розпочато проти заявника на підставі статті 213 § 2 б) кримінального кодексу стосувались в основному того ж правопорушення, за яке заявник вже був засуджений остаточним рішенням на підставі статті 158 кодексу адміністративних правопорушень.

Висновок: порушення (одноголосно).

Стаття 41 - 1 500 євро на відшкодування моральних збитків.

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини
Укладене канцелярією, це резюме не накладає правових зобов'язань на Суд.

Натисніть тут для доступу до [Інформаційних довідок про судову практику](#)

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є французька та англійська. Цей переклад було здійснено за підтримки Трастового фонду з прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не накладає правових зобов'язань на Суд, який не несе будь-якої відповідальності за його якість. Його можна завантажити з HUDOC, бази даних про судову практику Європейського суду з прав людини (<http://hudoc.echr.coe.int>), або з будь-якої бази даних, до якої його було надано HUDOC. Його може бути відтворено в некомерційних цілях за умови повного цитування назви справи та вищенаведеного положення про авторські права, а також посилання на Трастовий фонд з прав людини. Про будь-яке використання всього чи частини цього перекладу в комерційних цілях має бути повідомлено за електронною адресою publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court for Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it.

It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour Européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été réalisée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.